

ZAŁĄCZNIK 3- DOKUMENT INFORMACYJNY NA ETAPIE SKŁADANIA WNIOSKU

PROGRAM PRIORYTETOWY:

SYSTEM ZIELONYCH INWESTYCJI (GIS – GREEN INVESTMENT SCHEME) CZĘŚĆ 1) ZARZĄDZANIE ENERGIĄ W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Instrukcja sporządzenia dokumentacji dotyczącej monitorowania i raportowania

W okresie ustalonym w umowie o dofinansowanie przedsięwzięcia, każdy projekt wymaga właściwego monitorowania efektów redukcji wielkości emisji w stosunku do poziomu określonego w scenariuszu odniesienia. Monitorowanie prowadzone jest w okresach rocznych. Pierwszy okres kończy się wraz z końcem roku kalendarzowego, w którym rozpoczęła się eksploatacja projektu. Kolejne okresy zgodne są z kolejnymi latami kalendarzowymi. Okres monitorowania, o którym mowa powyżej, nie będzie dłuższy niż pięcioletni okres trwałości przedsięwzięcia.

Monitorowanie wielkości osiąganego redukcji, ograniczenia lub uniknięcia emisji CO₂ ma na celu szacunkowe potwierdzenie poprawności założeń. Należy mieć na uwadze fakt braku możliwości potwierdzenia pełnej zgodności wyliczeń teoretycznych z monitorowaniem rzeczywistych efektów.

W celu zapewnienia właściwego monitorowania, Wnioskodawca przypisze wskazanemu pracownikowi/pracownikom odpowiedzialność za prowadzenie monitorowania, przetwarzania danych i raportowania. Wskazanie takie następuje na piśmie. Kopię takiego pisma należy dostarczyć do KOSZI/NFOŚiGW na etapie składania wniosku o dofinansowanie.

1. Beneficjent zobligowany jest do monitorowania efektu realizacji projektu realizując następujące działania:

1.1. Zapewnienie właściwego opomiarowania nośników energii

W przypadku paliw stałych, lub gromadzonych w zbiornikach (węgiel, LPG, olej itp.) zużycie wg stanu księgowego,

W przypadku paliw gazowych – na podstawie faktur za zakup paliwa od dostawcy

W przypadku ciepła sieciowego – na podstawie faktur za dostarczoną energię

W przypadku energii elektrycznej – na podstawie faktur za dostarczoną energię elektryczną.

W sytuacji, w której faktury obejmują okres inny niż pełny rok kalendarzowy, należy podać wielkość zużycia, na podstawie odczytu stanu liczników (korygując wielkość zużyć, jaka wynika z faktur, zgodnie ze stanem rzeczywistym).

Beneficjent jest zobligowany do stosowania w pierwszej kolejności danych pochodzących z oficjalnych rozliczeń handlowych. W przypadku uwzględniania danych pochodzących z urządzeń pomiarowych nie będących urządzeniami służącymi do rozliczeń handlowych, należy

zapewnić zgodność tych pomiarów z ustawą z dnia 11 maja 2001 r. *Prawo o miarach* – jako pomiarów w ochronie środowiska.

1.2. Gromadzenie dowodów potwierdzających wielkość zużycia poszczególnych nośników energii nieodnawialnej, w tym wszystkich dowodów zakupu.

Beneficjent zobowiązany jest do gromadzenia następujących dowodów:

Wszystkie faktury za zakup nośników energii w danym roku

Dowody odczytu stanu liczników potwierdzone pisemnie w formie np. protokołu lub notatki służbowej itp. w przypadku konieczności dokonania korekt (np. na końcu lub początku roku).

Wszystkie dowody mają być tak przechowywane, aby zapewnić ich bezpieczeństwo (przed utratą, zniszczeniem, zagubieniem itp.). Okres przechowywania wynosi: okres trwałości przedsięwzięcia + 2 lata.

1.3. Obliczanie wielkości zużycia tej energii.

W kolejnych latach okresu monitorowania, Beneficjent będzie zobligowany na koniec każdego roku (do końca marca każdego roku po roku rozliczeniowym), do wypełniania kolejnych kolumn w **Tabeli 2. Załącznika 6. Wzór części ekologiczno-technicznej formularza wniosku o dofinansowanie, w zakresie baseline, oszacowania redukcji, ograniczenia lub uniknięcia emisji, monitorowania i raportowania**. Obliczenia wielkości redukcji emisji osiągniętej w roku n.

Należy dodać kolejną tabelę dla każdego, kolejnego roku. Należy wpisywać wielkości zużycia energii chemicznej zawartej w poszczególnych nośnikach energii, w układzie takim samym i na takich samych zasadach jak to zrobiono po raz pierwszy w trakcie aplikacji o dofinansowanie.

1.4. Obliczanie rocznej wielkości emisji gazów cieplarnianych

W kolejnych latach monitorowania, Beneficjent będzie wyliczał wielkość emisji gazów cieplarnianych w danym roku. Obliczenia należy prowadzić zgodnie z zasadami opisanymi w **Załączniku 2. Instrukcja oszacowania emisji i redukcji, ograniczenia lub uniknięcia emisji**. Należy zwrócić uwagę na stosowanie zawsze aktualnych (tj. obowiązujących dla danego roku) wskaźników emisji.

Dla potrzeb uproszczenia metodyki, zakłada się, że **wielkości emisji dla scenariusza bazowego nie będą powtórnie przeliczane i pozostają stałe przez cały okres monitorowania**.

Beneficjent będzie obliczał bezwzględną (MgCO_2/rok) oraz procentową redukcję emisji dla każdego roku monitorowania.

2. Raportowanie:

Osoba wyznaczona do monitorowania i raportowania sporządza raport i poddaje go weryfikacji, przez niezależnego weryfikatora.

Raport Beneficjent dostarcza do KOSZI/NFOŚiGW do dnia 31 marca następującego roku . Opinię z weryfikacji raportu sporządzoną przez niezależnego weryfikatora, Beneficjent dostarcza do KOSZI/NFOŚiGW do dnia 31 kwietnia następującego roku.

Raport należy sporządzić zgodnie ze wzorem znajdującym się w Załączniku 2.

3. Zarządzanie danymi i wewnętrzna kontrola obliczeń

Beneficjent jest zobowiązany opisać i wprowadzić w życie prosty system wewnętrznej kontroli i zarządzania danymi. System taki może się składać np. z takich elementów jak:

Wykaz osób odpowiedzialnych za monitorowanie i raportowanie.

Opis źródeł danych, które stanowią dane wejściowe do monitorowania wraz z podaniem sposobu ich pozyskania, analizy i archiwizacji.

Opis sposobu wykonywania obliczeń (np. wraz z podaniem narzędzia w postaci arkusza kalkulacyjnego).

Opis sposobu sprawdzenia obliczeń (np. przez niezależną osobę).

Opis sposobu i terminu opracowania raportu z monitorowania.

Opis działań, jakie muszą zostać podjęte w przypadku stwierdzenia błędów, braku danych, sytuacji awaryjnych, niezgodności i innych niepożądanych sytuacji.

W przypadku posiadania certyfikowanego systemu zarządzania (np. ISO 9001 lub ISO 14001), do zarządzania procesem monitorowania i raportowania Beneficjent powinien wykorzystać istniejący system.

4. Raport z monitorowania wielkości redukcji emisji osiągniętej w roku n – WZÓR

1. Identyfikacja obiektu

- 1.1. Nazwa właściciela obiektu
- 1.2. Nazwa prowadzącego instalację
- 1.3. . Numer REGON
- 1.4. Numer NIP
- 1.5. Imię i nazwisko osoby do kontaktów
- 1.6. Adres służbowy osoby do kontaktów
- 1.7. Numer telefonu i faksu służbowego osoby do kontaktów
- 1.8. E-mail służbowy osoby do kontaktów
- 1.9. Rok rozliczeniowy

2. Opis działalności prowadzonej w zmodernizowanym obiekcie *Opis techniczny.*

- 2.2. Należy podać główne rodzaje działalności i wskazać ewentualne zmiany w stosunku do roku poprzedniego, (np. zmiany godzin funkcjonowania, zwiększenie liczby pracowników, otwarcie nowej działalności itp.)
- 2.3. Czy nastąpiły zmiany w zakresie wyposażenia technicznego, w tym np. w lokalnym źródle ciepła.
- 2.4. Czy zmieniono dostawcę ciepła sieciowego, czy były zmiany w tym zakresie.

3. Zestawienie wielkości zużycia energii pierwotnej nieodnawialnej i obliczenia wielkości redukcji emisji.

W ramach raportowania Wnioskodawca wypełnia poniższą tabelę.

Tabela 1. Obliczenia wielkości redukcji emisji osiągniętej w roku n.

Nośnik energii	Ilość nośnika energii zużytego w ciągu roku, Mg/rok lub Nm ³ /rok ³⁾		Energia chemiczna zawarta w nośniku energii, GJ/rok ³⁾ Zużycie w roku n	Obliczenia wielkości emisji			
	Zużycie w roku n	WARTOŚĆ OPAŁOWA za rok n ⁴⁾ GJ/kg lub GJ/Nm ³		WSKAŹNIK EMISJI za rok n ⁵⁾ kg CO ₂ /GJ	EMISJA PRZED MODERNIZACJĄ (scenariusz bazowy)	EMISJA w roku n	KOŃCOWY EFEKT redukcji emisji w roku n Mg CO ₂ /rok
1	2	3	4	5	6	7	8
Lekki olej opałowy							
Gaz ziemny							
Gaz płynny							
Węgiel kamienny							
Węgiel brunatny							
Biomasa ⁸⁾					Nie dotyczy		
Ciepło sieciowe ⁶⁾ z ciepłowni węglowej	Nie dotyczy						
Ciepło sieciowe z ciepłowni gazowej/olejowej							
Ciepło sieciowe z ciepłowni na biomasę							
Ciepło sieciowe z elektrociepłowni węglowej, gazowej							

Ciepło sieciowe z elektrociepłowni opartej na energii odnawialnej (biogaz, biomasa) ⁸⁾					Nie dotyczy		
Energia elektryczna dla potrzeb oświetlenia wewnętrznego ^{2) 7)}							
Energia elektryczna pomocnicza ²⁾⁷⁾							
Inny.....							
SUMA							
% redukcji liczony w stosunku do scenariusza bazowego ($\frac{\text{w kolumnie 8}}{\text{w kolumnie 6}} \cdot 100\%$)							
¹⁾ W przypadku zwiększenia ilości/energii chemicznej danego nośnika energii w wyniku przeprowadzenia modernizacji wartość należy poprzedzić znakiem minus.							
²⁾ Wartość energii elektrycznej uwzględnia ilość energii elektrycznej na potrzeby danego obiektu (zgodnie z metodą zawartą w punkcie 5. Aneksu).							
³⁾ Dla paliw zużywanych bezpośrednio w źródle zaopatrującym tylko modernizowany budynek (lokalna kotłownia) należy podać zużycie paliwa w scenariuszu bazowym i spodziewane zużycie paliwa po modernizacji wyrażone w Mg lub Nm3 wyliczone w oparciu o energię przed i po termomodernizacji, wynikającą z audytów energetycznych, przy uwzględnieniu nośnika faktycznie spalonego w źródle o odpowiedniej wartości opałowej zgodnie z „Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO2 (WE) do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji, które są do stosowania w danym roku rozliczeniowym, publikowane przez Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji							
⁴⁾ Wartość opałowa paliwa stosowana w przypadku podania masy paliwa zużywanego w scenariuszu bazowym i po modernizacji zgodnie z Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO2 (WE) do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji, które są do stosowania w danym roku rozliczeniowym, publikowane przez Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji							
⁵⁾ Wskaźniki emisji i wartość opałową należy przyjmować zgodnie z Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO2 (WE) do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji, które są do stosowania w danym roku rozliczeniowym, publikowane przez Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji							
⁶⁾ W przypadku zużycia energii pochodzącej z zewnętrznego źródła ciepła (miejaska sieć ciepłownicza itp.) należy zastosować tabelę nr 1 z załącznika 5 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej (Dz. U. nr 201, poz. 1240). Należy ilość energii końcowej pomnożyć przez współczynnik nakładu nieodnawialnej energii pierwotnej dla danego nośnika energii. Tak wyliczoną ilość energii stosuje się do dalszych obliczeń wielkości emisji, stosując wskaźniki jak w przypisie 5) do niniejszej							

tabeli.

⁷⁾ Dla energii elektrycznej, metodyka zakłada, że wykazywana w tabeli energia elektryczna, pochodzi z polskiej sieci elektroenergetycznej. Dla tej sieci, wskaźnik emisji obliczany jest przez KOSZI/NFOŚiGW i podawany do stosowania w danym roku. Wskaźnik podawany jest w Mg CO₂/MWh.

⁸⁾ wielkości dotyczące energii podawane są informacyjnie, wskaźnik emisji zgodnie z założeniami Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami Do Emisji wynosi 0 (zero) Mg CO₂/GJ.

4. Opis danych źródłowych

Należy odnotować z jakich danych źródłowych korzystano, czy były to tylko faktury, czy korzystano z podliczników, jakie inne dane wykorzystano do obliczeń.

5. Uwagi do raportu

Wszelkie uwagi do raportu.

W sytuacji gdy, wielkość redukcji, ograniczenia lub uniknięcia emisji CO₂ różni się o więcej niż 30% od wyliczonej zgodnie z **Tabelą 1 Załącznika 6. Wzór części ekologiczno-technicznej formularza wniosku o dofinansowanie, w zakresie baseline, oszacowania redukcji, ograniczenia lub uniknięcia emisji, monitorowania i raportowania** załączoną do wniosku, należy przedstawić uzasadnienie powstałej różnicy, przedstawiając stosowne dokumenty i obliczenia pomocnicze oraz inne, istotne zdaniem Beneficjenta, dowody.

6. Wykaz załączników do raportu

Do raportu należy dołączyć w szczególności:

- Kopie faktur potwierdzające ilości paliw i energii zużytych w okresie rozliczeniowym.
- Potwierdzone stany liczników jeżeli były wprowadzane korekty odnośnie zużycia energii.
- Raport księgowy dotyczący zużycia takich nośników energii jak węgiel kamienny, gaz LPG, olej opałowy, itp.

Osoba lub jednostka wykonująca raport
i obliczenia

.....
(data, podpis i pieczęć)

Właściciel obiektu

.....
(data, podpis i pieczęć)